

ဆဝတိုက်ပွဲတိုက်ဦးကူး

ခန္ဓာပုရ ဝတ္ထု

နိဒါန်း

ဤခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုမှာ ပိဋကတ်တော် ၌ လာသော ဝတ္ထုတစ်ခုမဟုတ်သော်လည်း ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ သဘောတို့ကို ထင်မြင်လွယ်အောင် ဝတ္ထုသဘော ဆောင်၍ ရေး သားထားသော ဝတ္ထုတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဤဝတ္ထုကို ရေး အင်းဝခေတ်လောက်ကပင် ရေး သားခဲ့ဟန် တူသည်။ သို့သော် မူလဝတ္ထုမှာ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်းကြီး ဟုတ်ဟန် မတူ။ စာသွား စာလာလည်း ရိုးရိုးနှင့် တိုတိုပင် ရှိခဲ့ဟန် တူသည်။ ထို မူလ ခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုသွားကို နောက်ဆရာတို့ ချဲ့ထွင်၍ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် ပြုပြင်ရေး သားခဲ့ကြရာ မူပေါင်း မြောက်မြားစွာ ပင် ပွားလာလေသည်။ ထိုမူများ အနက်တွင် ဤဆတိုင်မွတ်ဦးကူး၏ မူမှာ အကောင်းဆုံးနှင့် အပြည့်စုံဆုံး မူပင် ဖြစ်လေသည်။

ဤမူမှာ လည်း နှစ် ပေါင်း များ စွာ ကပင် ပြန်လည် မရိုက်နှိပ်နိုင်သဖြင့် ပျောက်ပျက်လုလု ဖြစ်နေသည့်ပြင် တွေ့ ရှိရသော မူတို့မှာ လည်း စာမူ ပျက်ပျက်ယွင်းယွင်း ဖြစ်နေသဖြင့် သန့်ရှင်းအောင် ကြိုး စား တည်းဖြတ်ထားပါသည်။ ဤသို့တည်းဖြတ်ရာ၌ ဆတိုင်မွတ်ဦးကူး၏ စာမူအပြင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ပြုစုထားသော ခန္ဓာပုရဇာတ် ကာယာမနမင်းနှင့် မရဏာသန္ဓမင်း စစ်ပြိုင်ခန်း ဟူသော စာမူများ နှင့် ပါ ညှိနှိုင်းပါသည်။ အချို့ စာကျစာပေါက်များ ကိုလည်း ရှေ့နောက်နှိုင်းချိန်၍ ဖြစ်နိုင်ကောင်းစရာ ရှိသော အနေအထားဖြင့် ပြင်ဆင်ပေးထားပါသည်။

သုတ္တသင်္ဂဟလာ ဒေဝဇူတသုတ်တစ်ပိုင်း (သူငယ်အခန်း) ကို ဤခန္ဓာပုဝတ္ထု တွင် အနက်နှင့် တကွ ဖော်ပြထားရာ ယင်းကို ဆဌမူ ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် နှင့် ညှိ၍ ပြင်ဆင်ထားပြီး၊ မူလစာမူတွင် ကြွင်းကျန်နေသော ပါဠိကိုလည်း ဖြည့်စွက်၍ ပါဠိတော် နိဿ ယအတိုင်း အနက်ကိုလည်း ပြင်ဆင်ပေးထားပါသည်။

မိမိ ခန္ဓာကိုယ်ကို စေ့စေ့ငုငု ကြည့်ရှုသုံးသပ်၍ သံဝေဂယူနိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည် ဖြစ်စေ၊ အကြောင်းတစ်ခုခုကို ကဗျာဉာဏ်၊ စာဉာဏ် ချဲ့၍ ဖွဲ့နွဲ့စီကုံးရာ၌

ထုံးမှီစံတု ပြုလိုသည် ဖြစ်စေ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု ၊ စာပေတစ်ခု အနေဖြင့် ဖတ်ရှုလိုသည် ဖြစ်စေ ဤခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုသည် လက်ရှိ ဗုဒ္ဓစာပေနယ်၊ မြန်မာ့စာပေနယ်၌ ရှိသင့်သော စာကောင်းပေမွန်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပျောက်ကွယ်လုလု ဖြစ်နေသော ဤခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုကို ဆရာရဝေထွန်း၏ တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ပေးချက်အရ ပုံနှိပ် ဖြန့်ဝေလိုက်ပါသည်။

*

ဆတိုင်းမွတ် ဦးကူး

အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်း ဟံသာဝတီခရိုင် ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် မုတ်ကျွန်းတိုက်နယ်တွင် ဆတိုင်းမွတ် ဟူသော ရွာကြီးတစ်ရွာ ရှိလေသည်။ (“ဆတိုင်းမွတ်” ဟူသည်မှာ မွန်အမည် ကို မြန်မာအသံဖြင့် ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်၏ ။ မွန်ဘာသာ “ခတိုင်မွပ်” ကို မြန်မာပြန်လျှင် မြေပျစ်မြက်ပင် ဟူ၏ ။ “ကွမ်ခတိုင်မွပ်” - မြေပျစ်မြက်ပင်ရွာ ဟူလို၏ ။)

ထိုဆတိုင်းမွတ်ရွာ၌ နေထိုင်သော ဦးကူးသည် လူဝံမောင်နှမပြဇာတ် စသော ပြဇာတ်စာအုပ်များ ကို ရေး သားသော အခါ “ဆတိုင်းမွတ် ဦးကူး” ဟု နာမည် တပ်သဖြင့် ရွာနာမည် နှင့် တွဲ၍ ထင်ရှားခဲ့၏ ။ သို့သော် ဦးကူးကား ဆတိုင်းမွတ်ရွာ ဇာတ် မဟုတ်ရုံမက အောက်မြန်မာနိုင်ငံသား တစ်ဦးပင် မဟုတ်ပေ။ အထက်မြန်မာနိုင်ငံ (အညာ) သား တစ်ဦးသာ ဖြစ်လေသည်။

ဦးကူး၏ ဇာတ်ရွာ နာမည် ကိုကား မသိရပေ။ သို့သော် ဦးကူးသည် ၁၁၈၉ ခု တန်ခူးလဆုတ် ၄ ရက် * ကြာသပတေးနေ့ ဖွားမြင်၍ အသက် ၂၀ တွင် ရဟန်းခံခဲ့သည်။ ရဟန်းဘဝဖြင့် အောက်ပြည်သို့ ရောက်လာခဲ့ပြီး အဆိုပါ ဆတိုင်းမွတ်ရွာတွင် နေထိုင်ခဲ့သည်။ နောက် လူဝတ်လဲ၍ ထိုရွာမှာ ပင် ဆက်လက် နေထိုင်ခဲ့လေသည်။

ဦးကူးသည် ဆတိုင်းမွတ်ရွာ၌ အခြေစိုက်လျက် ဝါသနာပါရင်း ရှိသည့်အတိုင်း ရုပ်သေးတွင် မင်းသားကြီး အဖြစ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည်။ မိမိ၏ အဖွဲ့တွင်

ကပြရန်အတွက် ဇာတ်စာများ၊ ဇာတ်ထုပ် ဇာတ်လမ်းများ ကို ရေး သားခဲ့သည်။

အသက် ၄၅ နှစ် အရွယ်တွင် ရုပ်သေးဘက်မှ ထွက်၍ ရန်ကုန်မြို့ တွင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကာ မြန်မာသံတော် ဆင့် သတင်းစာတိုက်၊ ရတနာပုံ သတင်းစာတိုက်တို့၌ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လေသည်။ ထိုစဉ်မှာ ပင် ကျော်ကြားသော “လူဝံမောင်နှမ” ဇာတ်ထုပ်ကို ရေး သားလေသည်။

ထို့ပြင် ပဋာစာရီပြဇာတ်၊ မယ်ဒွေး ငွေဗိုင်း ဖြစ် ပြဇာတ်၊ ဥက္ကလာပရာဇဝင် ပြဇာတ်၊ ဗုဒ္ဓဝင်ပြဇာတ်၊ ဝေဿ န္တရာ ပြဇာတ်၊ ဘူရိဒတ်ပြဇာတ်၊ ရာမပြဇာတ်၊ ကာလဝလ္လိယ ပြဇာတ်၊ မဟော်သမာပြဇာတ်များ ကို ရေး သားခဲ့၏ ။

* ၃ ဧပြီ ၁၈၂၈ (ကြာသပတေး)။ ဦးတိုးလှ၊ ‘ရက်ချုပ်စစ်တမ်း’၊ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာ စာစောင် (ပိဇ္ဇာ)၊ ဇွန် ၁၉၇၆။ စာ ၉၁။

အားဖြင့် ဘာသာရေး စာပေတစ်ရပ် အနေဖြင့် ဂုဏ်မြောက်လှသော ခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုကို ရေး သားလေသည်။

ဤခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုနှင့် ပတ်သက်၍ မှော် ဘီဆရာသိန်းကြီးက ဤသို့ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

“ဆတိုင်မွတ် ဆရာကြီးဦးကူး စီရင်သော ခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုသည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ ၎င်းခန္ဓာပုရကျမ်းဆိုသည့်အတိုင်း ဇာတ်နိပါတ် ဝတ္ထုကဲ့သို့ တိုက်ရိုက်မရှိသော်လည်း ပိဋကတ်တော် ၌ လာသော တရားသဘောကို ဖတ်နာသူတို့ ထင်မြင် သိလွယ်စေခြင်းငှာ အစီအစဉ်သင့်အောင် ကောက်နုတ်ကာ နိပါတ်ဝတ္ထုကဲ့သို့ စီရင်ရေး သားထားသော ခန္ဓာပုရဝတ္ထုဟောင်းကို အသစ်ထပ်မံပြုပြင်၍ အီနောင်ဇာတ်၊ ဣန္ဒာဝံသနန်းတွင် ဇာတ်ကြီးများ ကဲ့သို့ ဖတ်၍ ကောင်းစေရန် ထည့်သွင်းပြီးလျှင် ၎င်းကျမ်း၌ ဆိုခဲ့သော တရားသဘောသည် ပိဋကတ်တော် ၌ လာကြောင်း၊ ပိနည်းမဟာဝါ၊ သင်္ခေပဋိကာ၊ သုတ္တသင်္ဂဟလာ ဒေဝနုတသုတ် စသည်တို့ကို ကိုးကား ထောက်ထား၍ စီရင်သော ကျမ်း ဖြစ်သည်။ ရဟန်းရှင် လူတို့ နှစ်သက် ကြပေသည်။ ဖတ်နာဖွယ်၊ မှတ်သားဖွယ်

အလွန်ကောင်းလှပေသည်။ ယင်းသည့် ဝတ္ထုအရ ရုပ်စုံ သဘင်တို့လည်း ဇာတ်ခင်းကျင်း ကပြကြပေကြောင်း။”

ဦးကူးသည် ရဟန်းလူထွက်တစ်ဦး ဖြစ်သည့်အတိုင်းပါဠိစာပေနှင့် ဗုဒ္ဓကျမ်းစာများ ချဲ့ နိုင်နင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဤခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုမှာ ယင်း၏ သာဓကပင် ဖြစ်သည်။ ကဗျာလင်္ကာတို့၌မူ အရေး အသားသာ မက အဆို အပြော၌ပါ ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦး ဖြစ်၏ ။ ဦးပုည၏ “ရေသည်ပြဇာတ်” ကို ဇာတ် ရုပ်သေး က၍ ကောင်းရန် ငိုချင်း၊ ခွေးချိုး၊ လေးချိုး စသော ကဗျာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားခဲ့ပေသေးသည်။

ဆတိုင့်မွတ်ဦးကူးသည် အသက် ၆၈ နှစ် အရွယ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ၃ ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။ သူ ကွယ်လွန်သော ရက်စွဲမှာ ၁၂၅၇ ခုနှစ် ဦး တန်ခူးလဆုတ် ၁၀ ရက် ကြာသပတေးနေ့ ဖြစ်သတည်း။

*

ပုံနှိပ်ခြင်း အကြောင်း

ဆတိုင့်မွတ် ဆရာကြီးဦးကူးသည် ဘုရားသခင် ဟောကြားတော် မူအပ်သော တရားတော် များ ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို စာဖတ်သူတို့ ကွက်ကွက်ကင်းကင်း ထင်မြင်လာအောင် ကြံဆောင်ကာ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို တိုင်းပြည်ကြီးတစ်ခု ထား၍ ကိုယ်ခန္ဓာတွင် တည်ရှိသည့် ရုပ် နာမ်ကို ကာယာမနဘွဲ့ခံ မြို့ စားမင်းအ ဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ကာယာမနကို နိုင်နိုင်နင်းနင်း အဆုံးစီရင်နိုင်သည့် မရဏမည် သော သေခြင်းတရားကို မရဏာသန္နဘွဲ့ခံ မင်းတရားကြီးအ ဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ကာယာမနတို့ လိုလားနှစ်သက် အပ်သော ငါးဝအာရုံ ကာမဂုဏ်တရားကို ကာမဂုဏ်ဒေဝီ မဟေသီဘွဲ့ခံ မိဖုရားကြီးအ ဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ကာယာမနနှင့် အာရုံငါးပါးဟူသော ကာမဂုဏ်ဒေဝီတို့ သင့်မြတ်သဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြသော ဖဿ စသော စေတသိက်တရားစုကို စေတသိက ဥပရာဇာဘွဲ့ခံ သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းအ ဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ကာယာမနအား လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သည့် ကံ

ဤဇီဝိယတို့ကို ဝန်ကြီးများ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ် ဟူသော ကာယာမနကို ရံခါရံခါ သင့်သလို ကပ်ရောက် နှိပ်စက်တတ်သည့် ဗျာဓိတရားကို မရဏာသန္တ မင်းကြီး၏ ရှေ့ပြေးစစ်တပ်၏ အမတ်တစ်ဦး အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ် ဟူသော ကာယာမနကို သေသည်အထိ တစ်စတစ်စ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်သည့် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်း ဇရာတရားကို မရဏာသန္တမင်းကြီး၏ စစ်သူကြီးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ကာယာမန ပျက်စီးပြီးနောက် ကံအားလျော်စွာ သုဂတိဘဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြရပြန်သဖြင့် ယင်းကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ ၂ ပါးကို သုဂတိရွာစား၊ ဒုဂ္ဂတိရွာစား အဖြစ်လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် သူ့နေရာနှင့် သူ အကွက်ဆင်ကာ စီစဉ်ပြဆိုချက်များ သည် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စွဲ၍ တရားသံဝေ ရယူနိုင်ရန်အတွက် အကောင်းဆုံး တင်ပြချက် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ ခန္ဓာပုရ ဝတ္ထုသည် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် အလွန်ထင်ရှားသော စာပေရှင်ပညာရှိကြီး၏ အကောင်းဆုံးလက်ရာတစ်ခု ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဤစာကို ဖတ်ရှုသူတိုင်း တရားသံဝေ ရ၍ ကုသိုလ်တရား ပွားများ အားထုတ်ရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရာ ကျသော ကြောင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှသာ ပုံနှိပ်ရ၍ စာမူ ပျောက်ပျက်တိမ်းပါးသွားမည် ကို စိုးရိမ်သော ကြောင့် လည်းကောင်း ဆရာရဝေထွန်း ရှာကြံ တည်းဖြတ်ပေးသည့် စာမူကို ကျေးဇူးတင်စွာ ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံပြီးလျှင် ဆရာဦးခင်စိုး (သာသနဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ) နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန် (၁)၊ ဦးတင်နွယ်၊ ဦးဟန်ထွန်း၊ ဦးပု၊ ဦးရွှေဖူး၊ ဦးသိန်းဟန် (၂) ဟံသာဝတီ ပါဠိဆရာများ အဖွဲ့က ကောင်းစွာ ပြင်ဆင် ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

ခန္ဓာပုရပြည် တည်ထောင်ခန်း

ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော် မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဟောကြားတော်
မူအပ်သော တရားကျမ်းဂန် လမ်းမှန်အပြီးအစဉ်မှီးသဖြင့် မြို့ ကြီးရွာကြီး အသီးသီးသော
ကျေးလက်ခရိုင် နိုင်ငံဝန်းကျင် တွင် ပြင်ပတ်ရံ အတန်တန်ဟု ဆိုအပ်သော “ဆံ အမွှေး
ခြေသည်းလက်သည်း သွား အရေ၊ အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင် ခြင်ဆီ အညှို့၊ ၊ နှလုံး
အသည်းအမြှေး အဖျဉ်း အဆုတ်၊ အူမ အူသိမ် အစာသစ် အစာဟောင်း ဦးနှောက်၊ သည်းခြေ
သလိပ် ပြည် သွေး ခွေး အဆီခဲ၊ မျက်ရည် ဆီကြည် တံတွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်” ဟု
ဆိုအပ်သော အရပ်ရပ် လွန်စွာ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ရွေးချယ်ယှက်ဖွဲ့ အဆုံးချဲ့သဖြင့်
သုံးဆယ့်နှစ် ပါးသော ကာယ ကောဌာသအစု တည်းဟူသော ဝိညာဏတိုင်း
ဆိုင်းဆိုင်းညီးညီး အသီးသီးသော ရန်ဆီးရန်ကာတို့ဖြင့် ခန္ဓာပုရ အမည် ရှိသော ပြည်ကြီး၌
ကာယာမန မည် သော မင်းသည် ဂတိလေးပါး၊ အဂတိလေးပါး တရားနှင့် အညီ
ပြည်ထီးပြည်တံခွန်တို့ကို ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းချုပ်၍ မင်းလုပ်စိုးစံတော် မူသတည်း။

ခန္ဓာပုရပြည် စည်ကားပုံ

ထို ခန္ဓာပုရပြည်ကြီး၌ အသီးသီးသော ပိုးမျိုး ရှစ်ဆယ်တို့၏ အနွယ်အဆက်
မပျက်စုဝေး သား မြေး မြစ် တည်းဟူသော ပြောထူထွက်ကိန်း အသိန်းသန်း မကသော
အိမ်ခြေစည်ဝပြည့်နက် ကျေးလက် ခရိုင် နိုင်ငံအပေါင်းတို့ဖြင့် လည်း သော င်းသော
င်းငြိမ်ငြိမ် ခြိမ်ခြိမ်ငြာငြာ စည်ပင်စွာ လျက် တန်ဆာဆင်အပ်သော ၊ ထိုထိုအာရုံ
အလုံးစုံတို့နှင့် ကြုံကြုံသော အခါတို့၌ ပြင်းစွာ သော တပ်မက်မောခြင်းဖြင့် မကင်းငြိကပ်
စွဲလမ်းတတ်သော -

“ကာမုပါဒိန်၊ ဒိဌုပါဒိန်၊ သီလဗ္ဗတု ပါဒိန်၊ အတ္တဝါဒု ပါဒိန်” -

ဟို ဆိုအပ်သော ဥပါဒိန်လေးပါး မည် သူအားကိုးမျှ ခန့်ညားရွံစိုး တွန်ညှိုး

တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ။ သတ္တိစွမ်းအားလွန်ကိုးစားသဖြင့် ခိုးသားဓားပြ အပေါင်းတို့နှင့် လည်း ပြည့်စုံထသော ၊ ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဂေါတြဘူမိတ် ဖြစ်သည်တိုင်အောင် စွမ်းဆောင်မပြတ် တသွင်သွင် စီးတတ်သော -

“ကာမာသဝ ဘဝါသဝ ဒိဌာသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ”-

တည်းဟူသော လှိုင်းဂယက်ဟုန် သွက်သွက်ခုန်မျှ သုန်သုန်ပြေးဆင်း ရေး ရေး ခင်းလျက် လေးစင်းသော မြစ်ကြီးတို့ဖြင့် လည်း တန်ဆာဆင်အပ်ထသော ၊
ထိုမြစ်ကြီးလေးစင်းတို့၌ ပြေးဆင်းကျရောက်သော သတ္တဝါတို့ကို လျင်စွာ လွှမ်းအုပ် စိုးစိုးမြူ
ပ်လျက် စုပ်စုပ်နစ်စေတတ်သော -

“ကာမောဃ ဘဝေါဃ ဒိဌောဃ အဝိဇ္ဇာဃ”-

တည်းဟူသော ဩဃကြီး လေးခုတို့သည်လည်း မရှုမဝံ့ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ရာ
ဘွင်းဘွင်းဖြာလျက် ပြင်းစွာ သော အဟုန်ပွက်သဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်လည်း ရှိထသော ၊
ယင်းမှတစ်ဆင့် မင်းတို့နှင့် ထိုက်တန်လှသဖြင့် ရွှေကရွှေကြိုး ဖြိုး ဖြိုး ရောင်
လှုံအောင်လံတလူလူ စိုက်ထူကျင်းပ စီးနင်းရသဖြင့် -

“ကာမယောဂ ဘဝယောဂ ဒိဌိယောဂ အဝိဇ္ဇာယောဂ” -

တည်းဟူသော အမုန်လွင်လွင် အသွား၌ လျင်သဖြင့် ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်၊
ရထားယာဉ်၊ လှေယာဉ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျင်းပစီးနင်းတော် မူရာ ယာဉ်သာလေးမျိုး နှင့်
လည်း ပြည့်ဖြိုး စုံလင်ထသော ထိုခန္ဓာပုရ ရွှေပြည်မ၌ -

သီဟပဗ္ဗတ ဟု ဆိုအပ်သော စွင့်စွင့်မြောက်မြောက် မြင့်မြင့်မောက်လျက်
တည်ဆောက်အပ်သော တောင်တစ်လုံးလည်း ရှိ၏ ။

ထိုတောင်ပြင်၌ ကြည်လင်လှစွာ သော ရေအစုတို့ဖြင့် စက္ခုမုဗ္ဗလိန္ဒာ မည် သော
အိုင်တို့သည်လည်း ပြိုင်ယှဉ်လျက် နှစ် ခုရှိ၏ ။

ထိုမှတစ်ဆင့် သဘောရဖြင့် သော တဒွါရဟု ဆိုအပ်သော တံခါးတို့သည်လည်း

ထင်ရှားစွာ နှစ် ပေါက်ရှိ၏ ။

ယင်းမှတစ်ဝ ကျယ်ဝန်းလှသဖြင့် မုခွါရဟု ဆိုအပ်သော တံခါးလည်း
တစ်ပေါက်ရှိ၏ ။

ထို မုခွါရ တံခါး၌ အလျား အနံနှင့် တကွ မျှတလျှောက်ပတ်စွာ ဇိဝါ အမည်
ရှိသော နင်းကြမ်းကိုလည်း ပြည့်လျှမ်းစွာ ခင်းအပ်၏ ။

သစ်တပ်မြို့ သဖွယ် ကာကွယ်စိုက်ထူ ရန်သူဟန့်ဆီး လုံစွာ ပြီးလျက် သွား
တည်းဟူသော အတွင်း နန်းမြို့ ကို ကာဆို စိုက်တည်သဖြင့် ရဲရည်ရဲကိုယ် ထိုထိုရန်သူ
ကပ်လာမူသော် လွယ်တကူ ဆီးကြို၍ ပစ်ဖြိုနှီးဝေး အကဲသွေးလျက် သူရဲပြေး သူရဲခို
ထိုထိုသစ်လွင် ပစ္စင်ရင်တား တံခါး ကျုံး မြောင်း ရဲလောင်းရည်လျှောက် ရက်ဖောက်တုရိုင် မြို့
ငါးမြိုင်ဖြိုး ဖြိုး ပြအိုး တန်ဆောင်း စွယ်လေးချောင်း တည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ခလုတ် သစ်ငုတ်
သစ်ချွန်တို့ကို အလွန်စေ့စပ် သပ်ရပ်လုံခြုံစွာ စိုက်ဆိုင်၍ အခိုင်အခံ့ တည်ထားလျက်လည်း
ရှိ၏ ။

ယင်းသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သီသပဗ္ဗတ နာမတံဆိပ် ထိုတောင်ထိပ်၌ကား
အလားအင်တူ သွင်မူမပျက် တောင်ပို ထက်ဝယ် သမန်းမြက် ပေါက်သကဲ့သို့
အလျောက်အလျောက် ပေါက်ရောက်စေ့မြေ တစ်လုံးတည်း မရွေ့သဖြင့်
သုံးကုဋေခြောက်သန်းသော ဆံတည်းဟူသော ပင်ကြီးပင်ငယ် ပင်ရွယ်ပင်ပျိုပင်အိုပင်ပျပ်
ပင်ယပ်နိမ့်မြင့် အဆင့်ဆင့်တို့ဖြင့် သင့်လျောက်ပတ်စွာ ပေါက်ရောက်သော သစ်ပေါင်းများ စွာ
မဟာဟိမဝန္တာ တောကြီးလည်း ရှိ၏ ။

ထိုတောကြီး၌ အပြီးစောင့်ကာ သတ္တဝါတို့ကို ပြင်းစွာ ညှဉ်းဆဲ၍ ကိုက်ခဲယူဖမ်း
လျှာရည်ရွမ်းမျှ သန်းတည်းဟူသော သစ် ကျား ခြင်္သေ့ နင်းငှေ့မရှောင် ဆင်ပြောင်
သားရဲတို့သည်လည်း ကြိတ်ခဲထူပြောစွာ ရှိ၏ ။

နာသိကမည် တွင် သမုတ်တင်လျက် ဥမင်လိုဏ်ခေါင်း နှစ် ပေါက်တို့၏
အဝသည် သီသပဗ္ဗတ တောင်၏ ရှေ့မျက်နှာ နံပါး၌ မှော က်ထားလျက် ဦးစောက်ရှိ၏ ။

ခန္ဓာပုရမြို့၊ နိုင်မြလုံခြုံပုံ

ထိုမှတစ်ဖို့ အင်မချို့ လျက် ပြင်မြို့ ၏ အနေအထားမှာ သုံးရာဖြိုး ဖြိုး
နိုင်လုံးနှိုးသဖြင့် အရိုးတည်းဟူသော အုတ်မြို့ ကို ပိတ်ဆိုကာ တည်ထောင်၍
နိုင်လုံအောင်တစ်နည်း ရောနှောစည်းလျက် အကြောတည်းဟူသော သံထူး သံကြိုး တို့ဖြင့်
ရစ်ပိုးဆိုင်းတွ မြို့ မ မြို့ ကြီး တည်ပြုပြီးလျှင် တံခါးကြီးတံခါးမ အဝဝတို့၌ ကုသလဓမ္မတို့ကို
အေးမြကြည်လင် တိုးမဝင်ရအောင် ပိတ်ပင်ဆီးတား တတ်သော -

“ကာမုစ္ဆန္တနီဝရဏ ဗျာပါဒနီဝရဏ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ
ဝိစိကိစ္ဆန္တနီဝရဏ အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ” -

တည်းဟူသော လူရိပ်လူခြည် လူနေ လူကဲတို့ကို သိတတ်သဖြင့် အမှတ်မြဲမြဲ
ရစ်ကြပ်တည်းလှစွာ သော တံခါးမှူး တံခါးစောင့် ခြောက်ယောက် လည်း ရှိ၏ ။

မြို့ ၏ အင်္ဂါ လုံခြုံစွာ လျက် အစာလေးပါး သိုထားကြည့်ရှု စစ်မှု စစ်ရာ
လိမ္မာကျွမ်းကျင် စွမ်းအင်သတ္တိ ရှိသည်နှင့် အညီ -

“ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော” -

တည်းဟူသော သေနာပတိ စစ်သူကြီး လေးပါး၊ များ စွာ သော မင်းရေး မင်းမှု
အစုစုတို့ကို ကြည့်ရှုဝေဖန် လွန်ချင်လှသဖြင့် ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော
ရုပ်တို့ကို သိမ်းချုပ်၍ ဖြစ်စေတတ်သော အမတ်ကြီးပညာရှိ လေးပါး၊ ရုပ်တရား နာမ်တရား
တည်းဟူသော တိုင်းသူပြည်သား လူအများ တို့ကို ပိုင်ကားနှိပ်နင်း စိုးမိုးခြင်းဖြင့် ကြပ်တင်းစွာ
စီမံလေ့ရှိသော -

“ဆန္ဒာဓိပတိ ဝီရိယာဓိပတိ စိတ္တာဓိပတိ ဝိမံသာ ဓိပတိ” -

ဟု ဆိုအပ်သော မြို့ ဝန်ပြည်စိုးကြီး လေးပါး၊ မြို့ ရွာ ခရိုင် နိုင်ငံတစ်လွှား
အပိုင်စားလော့ ဟု သနားပေးအပ်၍ အရပ်ရပ် စီရင်ခန့်ထား ပိုင်းခြားစေစုံ အချက်ကုန်သဖြင့်
-

“စက္ကုကြွေသော တိကြွေ ဃာနိကြွေ ဇီဝိကြွေ ကာယိကြွေ ကုတ္တိကြွေ ပုရိသိကြွေ
ဇီဝိတိကြွေ မနိကြွေ သုခိကြွေ ဒုက္ခိကြွေ သော မနဿိ^၁ကြွေ ဒေါမနဿိ^၂ကြွေ ဥပေက္ခိကြွေ သဒ္ဓိကြွေ
ဝီရိယိကြွေ သတိကြွေ သမာဓိကြွေ ပညိကြွေ အနုညတညဿ ဂမိတိကြွေ အညိကြွေ အညာတာ
ဝိကြွေ” -

တည်းဟူသော မြို့ဝန်ရွာစား နှစ် ကျိပ်နှစ် ပါးတို့ကို ထင်ရှားစွာ သူကောင်းပြု၍
အစုစု အရပ်ရပ်သော နေပြည်တော် နိုင်ငံကြီး၌ အသီးသီး မရောယှက်စေရ၊
ကြပ်မတ်လွှမ်းမိုးအစိုးရစီမံသော ငှာ ကောင်းစွာ သူကောင်းပြုသတည်း။

ခန္ဓာပုရု၏ စစ်ဘက်၊ တရားဘက်ရေး ရာ

ထိုမှတစ်ဖြာ ရဲရင့်စွာ သော “သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊
ပညာဗိုလ်၊ ဟီရိဗိုလ်၊ ဩတ္တပ္ပဗိုလ်၊ အဟိရိကဗိုလ်၊ အနောတ္တပ္ပဗိုလ်” ဟု ဆိုအပ်သော
ဝိညာဉ်တည်းဟူသော စစ်သူကြီးတို့၏ ရန်မီးရန်ပွား ဟန့်ဆီးတားလျက် စွမ်းအားသတ္တိ
ရှိသည်တစ်မူ၊ တစ်ဖက်ရန်သူတို့ကို ဆံမြူမရွံ့၊ ဦးလည်ညွန့်ကို ဝံ့ဝံ့တင်းတင်း ဖောက်ထွင်း
သုတ်သင် ခုတ်တွင် ဖျက်ဆီးတတ်သဖြင့် နတ်စစ်မှူး နှင့် တူသော ဗိုလ်မင်းလည်း ကိုးပါး။

ဤသို့အားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကျေးတော် မျိုး ကျွန်တော် မျိုး
အစုစု အမှု ထမ်း အရာထမ်း ခွဲခြမ်းဝေဖန်ချင်ရေမွန် အတွင်း ဝန်၊ အပြင်ဝန်ဟု ဆိုအပ်သော
-

“ပုညာဘိ သင်္ခါရ အပုညာဘိသင်္ခါရ အနဉ္စာဘိသင်္ခါရ” -

တည်းဟူသော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု တို့ကို ပြုကျင့်သော သူတို့အား တရားနှင့်
လျော်ညီစွာ စီရင်ဆုံးဖြတ်တတ်သော ဝန်ထောက်သုံးပါးနှင့် တကွ -

“ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်” --

တည်းဟူသော မင်း၏ အပါးတော် ရင်း အတွင်း ဝန်ကြီးလေးပါးတို့သည်
ပိုင်းခြားသမုတ် ဖွဲ့စည်းချုပ်သဖြင့် “ရုပ်နှစ် ဆယ့်ရှစ်ခု” တည်းဟူသော လွှတ်ရုံးသို့တက်၍

ပေါ်ထွက်သမျှသော မူ ကြီးမူ ငယ် အသွယ်သွယ်တို့ကို ရွေးချယ်ကာ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရသတည်း။

ထိုမှတစ်ဖြာ သတ္တဝါတို့ကို မြဲမြံစွာ ချုပ်ကိုင်၍ နိုင်နင်းအောင်
ဖွဲ့နှောင်တတ်သော -

“အဘိဇ္ဈာကာယဂုဏ် ဗျာပါဒကာယဂုဏ် သီလဗ္ဗတ ပရာမာသကာယဂုဏ် ကုဒ်သစ္စာ
ဘိနိဝေသ ကာယဂုဏ်” -

တည်းဟူသော ပြေးထွက် သွားခုန် မစွမ်းကုန်သဖြင့် လုံခြုံခိုင်ခံ့လှစွာ သော
ထောင်အတွင်း၌ ခြေချင်းဆယ်ထပ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ခတ်၍ ချုပ်တတ်သည် မှန်လှသော
သုတ္တန်နည်းအရ၌

“ကာမရာဂ သံယောဇဉ် ရူပရာဂသံယောဇဉ် အရူပရာဂသံယောဇဉ်
ပဋိဗ္ဗသံယောဇဉ် မာနသံယောဇဉ် ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်
ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ် ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ် အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်” -

အားဖြင့် ဆယ်ပါး၊ အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့် ဟောကြား၍ ပြအပ်သော -

“ကာမရာဂ သံယောဇဉ် ဘဝရာဂ သံယောဇဉ် ပဋိဗ္ဗသံယောဇဉ်
မာနသံယောဇဉ် ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ် ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ် ကုသ
ာသံယောဇဉ် မုစ္ဆရိယသံယောဇဉ် အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ်” -

အားဖြင့် ဆယ်ပါး၊ ဤသံယောဇဉ်တည်း ဟူသော ကြိုး တို့ဖြင့် အရိုးထိအောင်
ချဉ်နှောင်ကိုင်ဆွဲလျက် အဖန်တလဲလဲ ကိန်းအိပ်စေခြင်း တည်းဟူသော
သတ္တိဗလဝိသေသဖြင့် -

“ကာမရာဂါ နုသယ ဘဝရာဂါ နုသယ ပဋိဗ္ဗာ နုသယ မာနာနုသယ ဒိဌာနုသယ
ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ အဝိဇ္ဇာနုသယ” -

တည်းဟူသော သနားမညှာ မျက်နှာမရွေး အရေး မထား
မာန်စောင်ကြွားလှသော ထောင်သားအာဏာ တွေ ရှာမရှောင် လက်ယာတောင်တို့သည်

ချည်နှောင်တုပ်ဆွဲညှဉ်းဆဲ ယူဖမ်း ငိုမြည် တမ်းသော အသံတို့ဖြင့် တစ်ရံမစဲ
သဲသဲအုတ်အုတ်လည်း ရှိထသော -

“ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယံ”-

ဟု ဆိုအပ်သော အပါယ်လေးဘုံသို့ သွားရာသော လမ်း၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊
ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို သွားရာသော လမ်း၊ ဘေးမဲ့ရန်စင် အသင်္ခိတံ ငြိမ်းရာမှန်လျက်
နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်ကြီးသို့ သွားရာသော လမ်း ဟု ဆိုအပ်သော -

“သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ သမ္မာဝါယာမ
သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ မိစ္ဆဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆသင်္ကပ္ပ မိစ္ဆဝါယာမ မိစ္ဆသမာဓိ”-

တည်းဟူသော ဆင် မြင်း ရထား ခြေသည်များ တို့၏ မနားမရပ်
မပြတ်သွားလာရာ တစ်ဆယ့်နှစ် ဖြာ မဂ္ဂင်မည် ရ မင်းလမ်းမလည်း ရှိထသော -

သတ္တဝါတို့အား ပျော်ပါးယစ်မှု၊ ညစ်ညူး မေ့လျော့ခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော
-

“လောဘ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆ ထိန ဥဒ္ဓစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပ”

-

တည်းဟူသော ကိလေသာမိုးသည် ထစ်ကြိုး ခြိမ်းညံ ဟိန်းသံပြင်းမှု အဖန်ဖန်ပြု
၍ ဥတုသုံးစု ရတုခြောက်ဖြာကာလမရွေး မသေးမဖွဲ အမြဲရည်ကြာ ရပ်မစဲ ရွာသဖြင့် များ စွာ
သော သား မြေး ကျေးကျွန် အလွန်စည်လျှံပြည်နိုင်ငံ၌ အခြံအရံတို့၏ ပွားများ စည်ကားခြင်း
တည်းဟူသော အသီးအပွင့် ခပ်သိမ်းတို့ဖြင့် စိမ်းစိမ်းညိုညိုနုဖျိုသာယာတင့်တယ်စွာ သော
လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်းတို့နှင့် လည်း ပြည့်စုံထသော -

မင်း၊ မိဖုရားနှင့် မောင်းမများ

ထိုကာယာမန မင်းသည် ဝင်းဝင်းလှံထိန် အရှိန်တောက်ပဆန်းကြယ်လှသဖြင့်
အာယတန တည်းဟူသော ရွှေထီးရွှေနန်းကို ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ တည်ဆောက်၍

မြင့်မောက်စွာ လှ အလွန်ကြွသဖြင့် မာနစေတသိက် တည်းဟူသော တုရင်မှန်ကင်းကို
ဝင်းဝင်းလူလူ စိုက်ထူမားမား မြင့်စွာ ထားလျက် ငါးဆယ့်နှစ် ပါးသော စေတသိတ်တို့ကို
နောကြိတ်လောင်းစု တပေါင်းတည်း ပြုပြီးလျှင် သားကြီး ဟု ဆိုအပ်သော ရင်သွေးတော်
ရတနာကို နန်းလျာမှတ်သား အိမ်ရှေ့ထား၍ ထံပါးတော် ရင်း မကင်းစေလျက်
သုံးထောင်ဝက်ဟု ဆိုအပ်သော ရမ္မက်ကြီးစွာ ကိလေသာညွှန်ပျောင်း မောင်းမပေါင်းတို့ဖြင့်
သော င်းသော င်းဝေဝေ ခြံရံစေလျက် ငါးထွေငါးဝ ရင်းမူလဖြင့် “ရူပ သဒ္ဓ ဂန္ဓ ရသ ဖောဌဗ္ဗ”
တည်းဟူသော တရားတို့ကို တစ်ပါးတည်း သိမ်းခြုံ၍ ကာမဂုဏ်ဒေဝီ မဟေသီဟု
သညိတံဆိပ် ခတ်နှိပ်ညီးညီး ညှိဆောင်ပြီးလျှင် မိဖုရားခေါင်ကြီး အရာ၌ တင့်တယ်စွာ မြှော
က်စားတော် မူသော အခါ -

ဣရိယာပုတ် လေးပါးတည်းဟူသော မင်းထိုက်မင်းတန် မင်းစံ မင်းဝယ်
တင့်တယ် ထူးအင် ဥကင်ရာဇပလ္လင် ပြင်ဆင်ကျယ်ဝင်း ကောင်းစွာ ခင်းသဖြင့် မင်း၏ ဖွယ်ရာ
ရိပ်ရိပ်ဖြာလျက်မိစ္ဆတရား ထိုရှစ်ပါးတို့ကို စိုက်ထားညီးလူ ထီးဖြူယုက်ငြောင်း
ရှစ်ချက်ဆောင်း၍ ၎င်းမှတစ်ဝ သဘောရသဖြင့် မောဟတည်းဟူသော နန်းစဉ်ထုံးပိုင်း
မင်းသုံးကျိုင်းကိုလည်း ဆိုင်းဆိုင်းဖြိုး ဖြိုး ကာအုပ်မိုးလျက် မြတ်နိုးလှစွာ ညွတ်တပ်ရာဖြင့်
ဖောဌဗ္ဗာရုံ တည်းဟူသော မင်း၏ တံတွာဝတ်လဲတော် တန်ဆာတို့ကို လှုံပါလွင်လွင်
ကောင်းမွန်စွာ ဝတ်ဆင်၍ သန့်စင်အေးထုံ မွှေးပေါင်းစုံသဖြင့် ဂန္ဓာရုံတည်းဟူသော
နံ့သာပျောင်းတို့ကို ပျံ့လှောင်းရံမံ လိမ်းကာကျံလျက် တစ်တန်ကြိုက်ဆုံ မူစွာ ထုံသဖြင့် ရသာရုံ
တည်းဟူသော အရသာတို့၌ ခံစားကာ သဒ္ဓါရုံ တည်းဟူသော ပဉ္စင်တူရိယာသံ ငါးဖြာတို့ကို
ကောင်းစွာ တီးမှုတ်စေကုန်သဖြင့် ရူပါရုံတည်းဟူသော ကချေသည်နနယ် ရှုစဖွယ်တို့ကို
ဆန်းကြယ်စွာ ကစေလျက် အထွေထွေသော မင်း၏ စည်းစိမ် ညီးထိန်ထိန်ကို အရှိန်ကြီးမား
နှစ်သက် စွာ ပျော်ပါး၍ ခံစားလျက် ရှိပါသည်ကို -